

UNGEVEJEN TIL BÆREDYGTIGT FORBRUG

UNGEKAPITEL TIL KØBENHAVNS KLIMASTRATEGI 2035

Elever fra følgende skoler har bidraget til katalogets indhold:
Christianshavn Skole, Skolen på Islands Brygge, Valby Skole
Lundehusskolen, Korsager skole

Oktober 2024 - December 2024

ABU Bæredygtig Generation

Indeværende katalog er udarbejdet i Afdeling for Bæredygtig Udvikling, ved indsatsen Hørt Ungdom i Børne- og Ungdomsforvaltningen, Københavns Kommune.

For Klimasekretariatet i Teknik- og Miljøforvaltningen, Københavns Kommune.

Kataloget formidler elevernes indsigter om børn og unges forbrugspraksisser og måder at indgå i ungefællesskaber. Derudover præsenterer eleverne input til hvordan ungefællesskaber kan bidrage til et grønnere forbrug i København.

Oktober 2024 - December 2024.

Indholdsfortegnelse

s. 3-4

Baggrund og overblik
- Hvorfor et ungeperspektiv?
- Unges stemme i klimastrategi 2035
- Overblik over pilotprojekter
- Overblik over udfordringer

s. 5-8

Udfordring 1 - Forbrugsvaner af ting og sager
- Ungepotentialet
- Et ungeblik på hvorfor det er svært
- Pilotprojekter

s. 9-16

Udfordring 2 - Transportvaner
- Ungepotentialet
- Et ungeblik på hvorfor det er svært
- Digt
- Pilotprojekter

s. 17-24

Udfordring 3 - Madvaner
- Ungepotentialet
- Et ungeblik på hvorfor det er svært
- Pilotprojekter

s. 25-29

Metode og proces
- Baggrund
- Elevinddragelses-processen

Hvorfor er et ungeperspektiv i klimastrategien vigtigt?

Københavns Klimasekretariat er i gang med at skrive Københavns kommende klimastrategi 2035. En grundsten i klimastrategien er at inddrage borgerne i processen. Derfor har man bl.a. bedt klimaborgertinget om at forholde sig til strategiens indhold. I dette borgerting er borgere i alderen 16-99 repræsenteret. Klimaambassadøruddannelsen sikrer inddragelse af børn og unge i klimastrategien og klimaambassadørenes inputs skal komplimentere Klimaborgertingets arbejde og styrke borgernes stemme i strategien.

I forhold til klimastrategiens indhold, er der sket et skift i fokus fra tidligere, hvor den forrige plan udelukkende målte Københavns geografiske klimaaftryk, medregner den kommende plan også det forbrugsbaserede klimaaftryk, hvilket betyder at der er øget fokus på borgernes daglige forbrug af alt fra mad, til transport og køb af ting og sager. Da Klimaambassadørerne er eksperter på børne- og ungeliv i Københavns Kommune, repræsenterer de en afgørende borgergruppe, når det kommer til både at forstå og ændre på adfærdsmønstre, der kan biddrage til et grønnere forbrug blandt københavnerne.

Unges stemme i klimastrategi 2035

Fem af byens folkeskoler har åbnet dørene ifm. dette klimaambassadørforløb; Christianshavns Skole, Valby Skole, Skolen på Islands Brygge, Korsager Skole og Lundehusskolen. Skolerne har deltaget med 5 - 7 elever hver, så i alt 30 elever fra de fem skoler er blevet uddannet til klimaambassadører.
Med henblik på at give Klimaambassadørerne det stærkeste mandat valgte man, at de skulle arbejde med samme kernespørgsmål som Klimaborgertinget, nemlig; "Hvordan kan vi igennem fællesskaber opnå et nyt hverdagsliv i København, der nedbringer klimaaftrykket fra forbrug?". For at gøre inddragelsen så nærværende som muligt for de unge omformuleredes spørgsmål til følgende:

"Hvordan kan vi gennem ungefællesskaber opnå et nyt ungehverdagsliv i København, der kan nedbringe klimaaftrykket fra forbrug?"

Læs mere om inddragelsesprocessen, repræsentation af elever og metoderne bag forløbet sidst i kataloget

Oversigt over Klimaambassadørernes forslag til pilotprojekter

1

ReDesign

I håndværk og design-faget eller som temadage over en måned, skal byens skoleelever have læringsforløb om ReDesign. Her lærer eleverne at reparere ting og sager, lappe og fikse på fede måder. Både tøj, cykler, møbler og andre ting og sager.

2

Følges ad fællesskaber

I klassefællesskaber er det oplagt at følges ad i skole. Alle klasser kan have følges-ad grupper, så det bliver nemt og trygt for børn at gå, cykle eller tage det offentlige sammen til skole og fx sport, frem for at flere bliver kørt hver for sig.

3

Bilfri dage

Bilfri lørdage i byen, hvor alle cykler og går og er ude i gaderne sammen og der laves arrangementer for bl.a. unge ude på de tomme veje.

4

Primært vegetarisk i madkundskab

Københavnske børn skal primært lære at lave vegetarisk mad i skolen og lære hvordan man får det til at smage godt. Hvilke ingredienser, der skal til for at det er sundt, smager lækkert og kan hamle op med kød.

5

Primært vegetarisk madordning

Hvis der altid er vegetarisk mad i madordningen/EAT, så er det dét, som bliver opfattet som normalt og man vil ikke blive set som anderledes/underlig, hvis man vælger vegetarisk.

6

Klimaspisefællesskaber

Ligesom man har legegrupper i klassen, kan man lave Klimaspisefællesskaber, hvor man mødes hjemme hos hinanden og spiser klimavenlig mad.

Hvordan læser jeg kataloget?

Dette katalog er tænkt som et separat ungekapitel til klimastrategi 2035, hvor klimaambassadørerne bidrager til tre af de forbrugstemaer som klimastrategien adresserer, nemlig; Mad, transport og ting og sager. Hvert tema er brudt ned til en mere konkret udfordring og kataloget er bygget op således, at én udfordring præsenteres ad gangen sammen med klimaambassadørernes indsigter i barrierer for at ændre adfærd, samt de ungefællesskaber, som er knyttet til de unges forbrug indenfor hvert tema. I slutningen af hvert kapitel præsenteres 1-3 pilotprojekter, som klimaambassadørerne udpeger som mulige katalysatorer for bæredygtig forandring i et ungehverdagsliv.

God læselyst!

Oversigt over de 3 udfordringer

1 **Forbrugsvaner af ting og sager**

Hvordan kan ungefællesskaber understøtte, at unge københavnere i højere grad genbruger, deler og reparerer deres tøj, elektronik, møbler mm. i stedet for at købe nyt?

2 **Transportvaner**

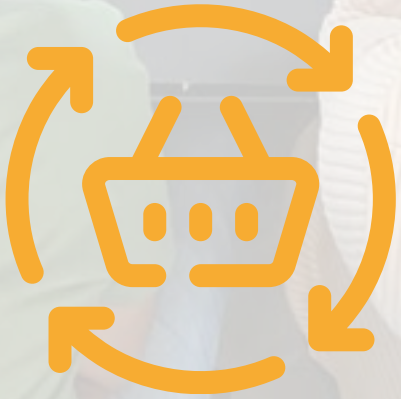
Hvordan kan ungefællesskaber understøtte, at andelen af unge Københavneres ture på cykel, til fods og med kollektiv transport stiger?

3 **Madvaner**

Hvordan kan ungefællesskaber understøtte, at unge københavneres indtag af kød og mejeriprodukter er i overensstemmelse med de officielle kostråd?

UDFORDRING 1
FORBRUGSVANER AF TING OG SAGER

Hvordan kan ungefællesskaber understøtte, at unge københavnere i højere grad genbruger, deler og reparerer deres tøj, elektronik, møbler mm. i stedet for at købe nyt?

Ungepotentialet for ændring af forbrugsvaner af ting og sager

Ligesom den resterende befolkning, har københavnske børn og unge generelt et højt forbrug af ting og sager. Børn og unge befinder sig i en borgergruppe, hvis behov konstant ændrer sig, hvorfor behovet for nye ting og sager også gør det. Helt konkret vokser de hele tiden og har brug for nyt tøj og nye sko, og samtidig kan de i løbet af et børne- og ungeliv nå at bevæge sig i mange forskellige fora, med forskellige aktiviteter, hvor der er behov for meget forskelligt udstyr på relativt få år. Det kan fx være skiftende hobbyer, skoler og børneværelser. Der ligger således et stort potentiale i at hjælpe børn og unge til at genbruge, genanvende, dele og reparere langt mere end de gør i dag, så behovet for nye ting mindskes.

I bybilledet, på sociale medier og i omgangen med venner og bekendte, bombarderes de konstant med muligheden for at købe nyt tøj, sko, elektronik og andre ting og sager, som de derfor oplever et behov for.
Klimaambassadørerne peger på at barrierer som "Kulturen - man skal følge med moden og få nyt tøj og ting, lige som de andre" og "Man vil ikke føle sig udenfor" holder de unge i forbrugstunge vaner, som er svære at komme ud af. Det er derfor afgørende at Kommunen hjælper med at håndtere det, der opleves som svært, når vanerne skal omlægges til mindre forbrugstunge.

Samtidig oplever Klimaambassadørerne en mangel på handlekompetencer, når det kommer til at mestre nødvendige værktøjer og evner til bl.a. at reparere deres egne ting og sager.

Pilotprojektet på de følgende sider er sat i verden for at komme nogle af ovenstående barrierer til livs i et ungefællesskab som Klimaambassadørerne finder meningsfuldt og anvendeligt, når det kommer til at håndtere de oplevede barrierer for mindre forbrug af ting og sager.

1. Pilotprojekt
ReDesign som forløb

IDÉ
I håndværk og design-faget eller som temadage over en måned, skal byens skoleelever have læringsforløb om ReDesign. Her lærer eleverne at reparere ting og sager, lappe og fikse på fede måder. Både tøj, cykler, møbler og andre ting og sager.

MÅLGRUPPER
Børn og unge som går i skole fra 3. – 8. klassetrin.

FORMÅL
For at mindske CO2-udtrykket fra Københavnernes forbrug af ting og skal vi reparerede mere og købe mindre nyt.

MOTIVATION
- Det vil være fedt at lære at reparere ens ting og lave nye ting ud af noget der er gået i stykker.
- Vi vil lære at fikse vores ting, så materialerne ikke går til spilde.
- Det er vigtigt for os at gøre sådan noget for klimaets skyld, men også for at have den færdighed, så man kan bruge det i fremtiden.

PROJEKTETS FORMAT
- Nogle 'professionelle' kommer ud og laver ReDesign-forløb med klassen.
- Man har forløbet ugentligt hen over en måned. Fx i håndværk og design-faget eller som temadage eller forløb for klassen.
- Alle eleverne skal kunne medbringe ting, som man har brug for at få repareret. Ting man har derhjemme der er gået i stykker, som man så får repareret og det kan bruges igen.

FÅ FLEST MULIG MED

- Alle klasser skal kunne booke forløbet ud til deres skole.
- Lærerne på alle skoler skal kende til forløbet – og så kan spørge deres elever, som de har lyst til forløbet.
- For at gøre det interessant skal der være mulighed for at lære reparation af forskellige ting, så alle kan se en mening med det. Fx både tøj, cykel, møbler eller andre ting.
- Lærerne kan også få kurser om det, så de selv kan undervise.

HVILKEN HJÆLP SKAL DER TIL

- Dygtige lærere, som kan undervise i at reparere forskellige ting.
- Kommunen skal sørge for udvikle et Redesign forløb til byens skoler og acceptere det som et fast forløb, som skolerne kan få.
- Få lov af kommunen så det kan gøres til en ting på flest mulige skoler (også i hele Danmark)

BARRIERE BAG PILOTPROJEKTET

Vi mangler viden om hvordan man får ting og tøj repareret
Hvordan bekæmper pilotprojektet barrieren?
Ved at give eleverne grundlæggende viden og om (og handle kompetencer til) hvordan man syr og reparerer ting og sager på forskellige måder.

Kulturen - man skal følge med moden og få nyt tøj og ting, lige som de andre
Hvordan bekæmper pilotprojektet barrieren?
Ved at vi arbejder med at ændre kulturen ved bl.a. at give vores gamle ting nyt liv i stedet for at købe nyt.

Det er en vane at købe nyt – svært at stoppe, selvom man ikke har behov
Hvordan bekæmper pilotprojektet barrieren?
Ved at vi mindsker behovet for nye ting, når vores eksisterende ting får nyt liv og bliver seje på en ny måde.

UDFORDRING 2
TRANSPORTVANER

Hvordan kan ungefællesskaber understøtte, at andelen af unge Københavneres ture på cykel, til fods og med kollektiv transport stiger?

Ungepotentialet for ændring af transportvaner

Børn og unge transporterer sig hver dag, ligesom andre befolkningsgrupper. De skal i skole, til fritidsaktiviteter, i klub, på ungdomsarbejde og meget andet. Men børn og unge er stadig ved at øve sig i, hvordan man kommer rundt i byen, og hvad der opleves som nemt, rart og trygt i relation til transport, er fortsat til forhandling for dem. Derfor ligger der et stort forandringspotentiale i børn og unges transportvaner.
Klimaambassadørerne peger på at bl.a. følgende barrierer står i vejen for deres grønne transportvaner: "Det er for utrygt at cykle", "Det er lettere at blive kørt" og "Vi mangler erfaring med at tage det offentlige".

Klimaambassadørerne oplever desuden, at deres transportvaner er influeret af deres forældres vaner og udtaler bl.a.:

"Hvorfor skulle vi tage cyklen hvis vores forældre tilbyder at køre os?"
- klimaambassadør 7. klasse

Det er derfor afgørende at Kommunen hjælper de unge med at tage hånd om de udpegede barrierer, så de unge motiveres for at tage det klimavenlige transportvalg.

På de følgende sider præsenterer Klimaambassadørerne to digte, der på hver sin måde beskriver deres drøm om et København uden biler og med tryg og grøn offentlig transport.

Pilotprojekterne, som præsenteres efter digtene, er sat i verden for at komme nogle af ovenstående barrierer til livs i et ungefællesskab som Klimaambassadørerne finder meningsfuldt og anvendeligt, når det kommer til at håndtere de oplevede barrierer for grøn transport.

Elevdigt
"Bilfri by"

Vi vågner
Det er morgen
Kigger ud af vinduet
Kigger ud i gården

Åbner døren til en ny verden
Solens stråler rammer mig
Et gyldent skær farver byen
Og fortsætter gennem vejen

Går i skole
Ingen biler
Indånder den friske luft
Folk smiler

Gaden er rolig
Her er trygt at gå
Vejen er ren
Himmelen smuk lyseblå

Folk de cykler
Føler sig seje
Cykelstier,
Store som motorveje

Plukker jordbær på den nye eng
Hvor parkeringspladsen lå
Frugtplantager, veje af mos
Plukker de æbler vi kan nå

De smager friskt af solens stråler
Uden rester af benzin
Luften er frisk og klar
Det giver mig adrenalin

Kan dufte bagerens brød
Hører bier der summer
Træer der knirker
Hører bier der brummer

Det dufter af violer
Ingen trafik ved vores skoler
Familier der hygger med musik i parker
Folk de griner, folk de snakker

Bilfri by
Vores by er ny
Fugle der synger
Børn der gynger
Nu er der plads til at være sammen
Børn, unge, gamle uden billarmen

Elevdigt

"Hvis den offentlige tranport var grøn"

Hvis den offentlige transport var gratis
ville den være for alle - ikke kun smarties
Alle ku komme frit omkring
- i vores grønne metro cityring

Hvis rejseplanen var mere overskuelig
ville jeg ikke føle mig - så uduelig
når jeg skal guide mine venner
og alle dem jeg kender

Hvis den offentlige transport var hurtig
ville vi alle være klar på duty
vores mad ville altid være varm
og den ville ikke blive så klam

Hvis den offentlige transport var grøn
ville den opfylde vores drøm.
Byens veje ville blive renere
og vores blod- linjer længere

Hvis den offentlige transport var vores eneste ene
ville mig og mine venner ik køre alene
Vi ville altid følges ad
og altid være mega glad',
og altid være mega glad'

2. Pilotprojekt
Følges ad-grupper

IDÉ
I klassefællesskaber er det oplagt at følges ad i skole, da man ofte bor tæt på hinanden og alle skal afsted på samme tid. Alle klasser kan have følges-ad grupper, så det bliver nemt og trygt for børn at gå, cykle eller tage det offentlige sammen til skole og fx sport, frem for at flere bliver kørt hver for sig.

FORMÅL
At vi skal undgå at bruge bil, så vi vil helst have at børn og unge går, cykler eller bruger offentlig transport der er klimavenligt.

MÅLGRUPPER
Skoleelever på alle klassetrin. Unge mennesker der går til fritidsaktiviteter sammen.

PROJEKTETS FORMAT
- Fra 1. klasse kan man starte med at følges. I 1. og 2. klasse, skal der være en forældre der følges med børnene i følges-ad gruppen til skole. Fra 3. klasse og op kan eleverne selv følges til skole uden en voksen.
- Lærerne skal hjælpe med at lave grupper. De skal danne sig et overblik over hvor alle bor og lave grupper, som passer med dem der bor tæt eller kan mødes på ruten hen til skolen.
- Der skal være 2-5 elever i hver følges-ad gruppe.
- Forældrene skal også have besked. På Aula og på fx et forældremøde, hvor man kan forklare projektet og forældrene kan stille spørgsmål.

MOTIVATION
- Det er vigtigt at føle sig tryg i trafikken. Det gør man når man er flere sammen.
- Du får et fællesskab der udvikler sig, og man får lige snakket af inden skole – så er der mindre støj i klassen når timen starter.
- Du får et andet fællesskab, fordi man følges med nogen man ikke normalt snakker så meget med i skolen.

FÅ FLEST MULIG MED

- Man skal have klassen med på idéen. Enten gennem at skolen starter det, eller vennerne/eleverne forslår det,
- Man kan også dele idéen på sociale medier, så flere klasser, lærere eller forældre får lyst til at lave følges ad-grupper. Forældre til små børn, vil føle sig mere tryg ved at børnene følges.
- For at flere har lyst til at følges på andre måder end at blive kørt, bør offentlig transport være billigere, trafikken mere sikker og gøres sjovere at cykle.

HVILKEN HJÆLP SKAL DER TIL

- Vi har brug for hjælp fra kommunen og skolen til at lave følges-ad-grupper og fortælle om det og sælge det på en god måde.
- Kommunen skal fortælle skolerne om projektet og hvordan man gør.
- Lærerne skal stå for at lave følges-ad grupperne og fortælle forældrene om hvordan det foregår.

BARRIERE BAG PILOTPROJEKTET

Det er lettere at blive kørt
Hvordan bekæmper pilotprojektet barrieren?
Ved at skabe sociale incitamenter

Vi mangler erfaring med at tage det offentlige
Hvordan bekæmper pilotprojektet barrieren?
Ved at gøre det nemmere og tryggere at øve sig sammen med andre.

3. Pilotprojekt
Bilfrie lørdage med arrangementer

IDÉ
Bilfri lørdage i byen, hvor alle cykler og går og er ude i gaderne sammen og der laves arrangementer for bl.a. unge ude på de tomme veje.

MÅLGRUPPER
Alle københavnere (Ca. 638.790 borgere)

FORMÅL
At nedbringe klimaaftrykket fra biler og blive vant til at bruge andre transportformer.

PROJEKTETS FORMAT
- Hver anden lørdag + måske hver anden torsdage lukkes alle gader i København for bilkørsel fra kl. 7.00 – 19.00
- De tomme veje kan bruges til andre ting i det tidsrum.
- Første skridt kunne være at prøve ét bydelskvarter ad gangen og så efterhånden flere og flere lukkede veje.
- Man kan sætte fællesskabsaktiviteter i gang, som fx:
  - Cykle ned eller stå på ski ned af valbybakken.
  - Lave kondi- og motionsarrangementer i gaderne – fx boldspil, cykelture og gåture.
  - Tegne med kridt på vejene.
  - Og meget mere!

MOTIVATION
- Mindre CO2-udleding i København fra biler.
- At vi kan være udenfor og bruge byens gader med vennerne og familien.
- Mere tryghed i gaderne.
- Mere frisk luft i gaderne.

FÅ FLEST MULIG MED

- Man skal fortælle københavnerne hvor godt det er for klimaet at lade bilen så, og alle de fordele der er ved bilfrie dage.
- Man kan give folk følelsen af at være med til at gøre en forskel.
- Man skal give folk besked om at gaderne kan bruges til noget andet de dage, så det spredes igennem venner og klassekammerater.

HVILKEN HJÆLP SKAL DER TIL

- Kommunen skal hjælpe med at lukke gaderne hver anden lørdag.
- Alle københavnere skal hjælpe med at lade deres bil stå hjemme og prøve andre transportformer og bruge byens gader til noget andet.

BARRIERE BAG PILOTPROJEKTET

Det er lettere at blive kørt
Hvordan bekæmper pilotprojektet barrieren?
Ved at fjerne det lette valg, nemlig bilen, så man er nødt til at tænke i alternativer og måske finde ud af at det er helt okay.

Vaner, i familien og mellem venner, er svært at ændre.
Hvordan bekæmper pilotprojektet barrieren?
Ved at tvinge folk til at tænke i alternativer på den dag hvor bilen ikke er en mulighed, så bilen som måske er det foretrukne valg, ikke er en mulighed.

Det er for utrygt at cykle
Hvordan bekæmper pilotprojektet barrieren?
Ved at eksperimentere med hvordan det vil føles for unge at bevæge sig frit i byen uden at bekymre sig om biler.

UDFORDRING 3
MADVANER

Hvordan kan ungefællesskaber understøtte, at unge københavneres indtag af kød og mejeriprodukter er i overensstemmelse med de officielle kostråd?

Ungepotentialet for ændring af madvaner

Børn og unge er en borgergruppe med et stort forandringspotentiale, når det kommer til madvaner, da bl.a. deres skolegang udgør et handlerum og en mulighed for at forme deres mad- og måltidsvaner.
Klimaambassadørerne peger på, at nogle af de barrierer, der fylder mest ift. at tage det klimavenlige madvalg er: "Modstand - Selvom man gerne vil spise klimavenligt, møder man modstand fra ens nære", "Vil bare passe ind - Andres vaner står i vejen for at holde fast" og "Smagen - Vegetarmad kan ikke hamle op med kød og mejeriprodukter". Det er derfor vigtigt, at kommunens indsatser hjælper unge med at normalisere det klimavenlige valg, og løfter ansvaret fra de unges skuldre, da de befinder sig i en aldersgruppe, hvor det at føle sig udenfor opleves som ekstra sårbart.

Klimaambassadørerne peger på, at det er vigtigt allerede at begynde de gode og klimavenlige madvaner i folkeskolen, fordi det i høj grad er dér børn påvirkes og former deres grundlæggende erfaringer og kompetencer til at tage med videre i livet:

"Det er vigtigt at vi starter med at lære om klimavenlig mad, imens vi er børn og går i skole for de ting vi lærer der, følger os resten af livet."
- Rishi 7. klasse

Ca. 88% af københavnske folkeskoleelever er tilknyttet en madordning. Disse elever påvirkes hver dag af den madkultur som madordningen reflekterer og reproducerer. Klimaambassadørerne peger derfor på, at madordninger er et vigtigt sted at sætte ind, hvis man skal ændre på børn og unges madvaner.

Pilotprojekterne på de følgende sider er sat i verden for at komme nogle af ovenstående barrierer til livs i et ungefællesskab som Klimaambassadørerne finder meningsfuldt og anvendeligt, når det kommer til at håndtere de oplevede barrierer for grøn adfærd.

4. Pilotprojekt
Primært vegetarmad i madkundskab

IDÉ
Københavnske børn skal primært lære at lave vegetarisk mad i skolen og lære hvordan man får det til at smage godt. Hvilke ingredienser der skal til for at det er sundt, smager lækkert og kan hamle op med kød.

FORMÅL
At nedbringe klimaaftrykket fra Københavneres forbrug af kød og mejeriprodukter.

MOTIVATION
- At vi vil nedbringe vores klimaaftryk fra kød.
- At se handlingen træde i kræft – flere og flere der spiser vegetarisk, hvis de kan finde ud af at, fordi de har lært det i skolen.
- Når man har lært, har man også lyst til at lave det derhjemme og når man bliver ældre.

MÅLGRUPPER
Børn på byens skoler som har madkundskab- og lærerne som står for madkundskab.

PROJEKTETS FORMAT
- Gør madkundskab primært vegetarisk.
- På alle byens skoler.
- Hjælp lærerne til gode vegetaropskrifter.

FÅ FLEST MULIG MED

- Alle klasser der har madkundskab og valgfagshold.
- Lav gode opskriver, som børn kan lide: Fx vegetarpizza, vegetarisk thairetter og risretter, falafel, vegetariske juleretter, kager.
- Samarbejd med influencere som unge følger, som har gode vegetaropskrifter og hvor vi kan se hvor godt vegetarmad smager.

HVILKEN HJÆLP SKAL DER TIL

- Der er brug for støtte fra kommunen og skolerne, for at det kan lykkes og lærerne kan lave madkundskabsundervisning med vegetarmad.
- Gode opskrifter og fx videoer med opskrifter til undervisningen.

BARRIERE BAG PILOTPROJEKTET

Smagen - Vegetarmad kan ikke hamle op med kød og mejeriprodukter

Hvordan bekæmper pilotprojektet barrieren?

Ved at lære elever om hvilke smage og konsistenser og erfare, der skal til for at vegetarmad smager godt, er indbydende og lever op til kostrådene. Dette kan bl.a. ske ved kompetenceudvikling til madkundskabslærerer.

Ikke nok viden - Vi mangler viden og kunnen til at lave lækker mad uden kød

Hvordan bekæmper pilotprojektet barrieren?

Ved at kompetenceudvikle madkundskabslærerer samt udvikle app/online kartotek for gode vegetariske opskrifter som eleverne også kan tilgå hjemmefra.

5. Pilotprojekt
Vegetarisk mad i madordning

IDÉ
Hvis der altid er vegetarisk mad i madordningen/EAT, så er det dét som bliver opfattet som normalt og man vil ikke blive set som anderledes/underlig hvis man vælges vegetarisk.

FORMÅL
At nedbringe klimaaftrykket fra mad, ved at spise markant mindre kød og mejeriprodukter.

MOTIVATION
- Af gøre en stor forskel på Co2-udledningen, ved at tage ansvar med skolemaden.
- Børnene i skolen skal være glade for maden.
- Det er super godt for klimaet.

MÅLGRUPPER
Alle skoler i København

PROJEKTETS FORMAT
- Vi foreslår 2-4 dage vegetarisk i madordningen/Eat og 1-3 dage med kød.
- Der må godt altid være én valgmulighed med kød, til dem der ellers vil vælge madordningen fra. Men man kan fjerne det mest klimasyndende kød, så det fx er kylling i stedet for oksekød.

FÅ FLEST MULIG MED

- Alle skoler der får maden.
- Vi skal have børnene til at prøve det af.
- Man kan skrive på menuen hvor meget Co2 man sparer ift. en madret, så man kan se forskellen på hvor klimavenlig en vegetarisk og kødret er.
- Vi skal snakke mere om at vegetarisk er godt i skolen.
- Man kunne dele opskrifterne på det vegetarmad fra madordningen som eleverne bedst kan lide, og så fx også lave det i madlavningen derhjemme, så man også bliver bedre til at blive klimavenligt der.
- Man kan sætte plakater op på skolen med viden om hvad der er godt og sundt at spise. Og hvor stort CO2-aftrykket er på fx kødretter, vegetarretter mm.

HVILKEN HJÆLP SKAL DER TIL

- Kommunen kan hjælpe med at lave retningslinjer til madordninger/Eat på skoler, så skolemaden bliver klimavenlig.
- Kommunen skal spørge skoleelever om de har gode idéer til vegetarmad de kan lide. Vi kan ikke svare for de andre. Man kan fx spørge skolernes elevråd, om hvilke vegetarmadretter skolens elever kan lide.

BARRIERE BAG PILOTPROJEKTET

Vil bare passe ind - Andres vaner står i vejen for at holde fast

Hvordan bekæmper pilotprojektet barrieren?

Ved at normalisere det at være vegetar eller vælge vegetarisk mad.

6. Pilotprojekt
Klimaspisefællesskaber for klasser

IDÉ
Ligesom man har legegrupper i klassen, kan man lave Klimaspisefællesskaber, hvor man mødes hjemme hos hinanden og spiser klimavenligt mad.

FORMÅL
At nedbringe klimaaftrykket fra Københavneres forbrug af kød og mejeriprodukter.

MOTIVATION
- Det er sjovt at lave mad sammen og hyggeligt at være sammen.
- Vi vil gerne lære om klimavenlig mad.
- Det vil være fedt, at være med til at bestemme retterne.

MÅLGRUPPER
Eleverne i en klasse og deres familier.

FÅ FLEST MULIG MED
- Alle i klassen kan være med. Det kan give nye venskaber, at mødes hjemme hos hinanden og spise sammen.
- Kommunen skal hjælpe med at udbrede projektet på byens skoler.

PROJEKTETS FORMAT

Step 1: Kommunen skal lave en kogebog (evt. bare online), som indeholder klimavenlig mad. Kogebogen skal laves sammen med byens skolebørn, så man er sikker på der er opskrifter som børn kan lide.

Step 2: Kommunen skal fortælle skolerne om projektet og give vegetar-kogebogen til skolerne.

Step 3: Læreren i klasserne fortæller om projektet til eleverne og forældrene på et arrangement, så alle ved hvordan det foregår. Lærerne opretter spisefællesskabsgrupper i klassen, med ca. 5 elever i hver.

Step 4: Familierne aftaler datoer, hvor gruppen kommer hjem til dem og spiser.

Step 5: De 5 elever der skal spise sammen får penge til at købe ind efter kogebogens opskrift og går hjem og laver mad og spiser klimavenligt sammen.

HVILKEN HJÆLP SKAL DER TIL

- Laver vegetar-kogebog sammen med elever.
- Informere skoler og lærere om projektet og hvordan man kommer i gang.
- Økonomi til at lave Klimaspisefællesskaber.

BARRIERE BAG PILOTPROJEKTET

Modstand - Selvom man gerne vil spise klimavenligt, møder man modstand fra ens nære

Hvordan bekæmper pilotprojektet barrieren?

Ved at bringe den vegetariske madlavning helt hjem i stuerne og gøre det til en del af det at gå i skole, så bliver det normaliseret at spise mere plantebaseret. Og ens forældre, søskende og venner kan opleve at det ikke er så farligt.

Vil bare passe ind - Andres vaner står i vejen for at holde fast

Hvordan bekæmper pilotprojektet barrieren?

Hvis alle laver vegetarisk mad sammen, så hjælper fællesskabet til at man kan stå fast sammen i stedet for at den enkelte skiller sig ud og er anderledes.

Metode & proces

Om inddragelsesprocessens workshops og metoder

Hvad er Klimaambassadøruddannelsen?

Klimaambassadøruddannelsen er en indsats i Københavns Kommunes Børne- og Ungdomsforvaltning, som understøtter byens skoleelevers klimauddannelse, demokratiske dannelse og handlekompetence for en bæredygtig fremtid. Det er ligeledes en indsats i Københavns nuværende Klimaplan 2025.
Klimaambassadøruddannelsen giver byens skoleelever en stemme i byens udvikling og i den politiske dagsorden, når der træffes beslutninger på bæredygtighedsområdet, som vedrører børn og unges hverdagsliv og fremtid.

Hvordan er de unge udvalgt?

Klimaambassadøruddannelsen tilbydes halvårligt til fem folkeskoler i København.
I tildeling af pladser til skolerne, fokuseres der på bred repræsentation geografisk og socioøkonomisk. Hver skole får 6 pladser, som tilbydes elever der er motiveret for at deltage.
I dette forløb kommer de 30 klimaambassadører fra 7. klasser på Christianshavns Skole, Korsager Skole, Skolen på Islands Brygge, Valby Skole og Lundehusskolen.

Klimaambassadøruddannelsen som ungeborgersamling

Klimaambassadøruddannelsen tilrettelægges og faciliteres som en ungeborgersamling, hvor en repræsentativ gruppe af byens skoleelever;

- Stilles en tydelig problemstilling, fra en beslutningstager, som de kan bidrage med ungeperspektiver og anbefalinger til.
- Klædes informeret på til at forstå problemstillingens kompleksitet, dilemmaer og løsningsmuligheder.
- Får god tid (her 35 timer) til at indgå i demokratiske dialoger om mulige løsninger, forslag og stillingtagen.

Overblik over inddragelsesprocessens workshops

Workshop 1	Workshop 2	Workshop 3	Workshop 4	Workshop 5	Workshop 6	Borgermøde	Workshop 7
23/10-24	5/11-24	14/11-24	20/11-24	28/11-24	3/12-24	4/12-24	12/12-24
Intro til opgaven	Barrierer for grøn adfærd	Muligheder, motivation og ungefællesskaber	Udforme pilotprojekter og anbefalinger	Formidlingsworkshop	Finpudse anbefalinger & Klargøring til borgermøde	Åbent Borgermøde m. Klimaborgertinget	Overlevering til TMF

Rammesætning og forståelse af opgave (workshop 1)

På den første workshop blev klimaambassadørerne introduceret til inddragelsesprocessen og kernespørgsmålet; "Hvordan kan vi gennem ungefællesskaber opnå et nyt ungehverdagsliv i København, der kan nedbringe klimaaftrykket fra forbrug?"

Opgaven blev stillet af Kathrine Overgaard Warberg, Teamleder for Klimasekretariatet i Teknik- og Miljøforvaltningen, som også rammesatte problemstillingen generelt set og i en københavnerkontekst. Her fik Klimaambassadørerne også indblik i hvad en kommune og en klimaplan er og kan.
Workshoppens anden halvdel bestod af aktive læringsstationer, hvor eleverne fik indblik i bl.a. klimaforandringer og sammenhængen mellem klimaaftryk og forbrug, formidlet af Energi & Vands Science Center. Med afsæt i factfullness lærte eleverne om, hvad der påvirker det personlige klimaaftryk og om borgernes handlerum.

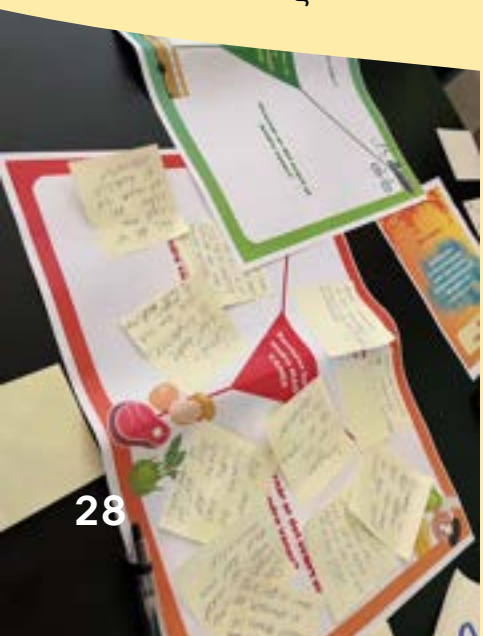
Udforskning af barrierer og muligheder for grøn adfærd samt kortlægning af ungefællesskaber (workshop 2 & 3)

På anden workshop skulle klimaambassadørerne arbejde med hvornår og hvorfor det er svært at ændre adfærd inden for de tre udfordringer. Eleverne udarbejdede en pulje barrierer som kom til at danne udgangspunkt for resten af forløbet. Desuden faciliteredes der en øvelse, hvor eleverne skulle identificere de ungefællesskaber som de indgår i, både de nære, de mere løse forbindelser og de helt store samfundsmæssige forbindelser.
Med udgangspunkt i fællesskabskortlægningen og de oplevede barrierer skulle eleverne på tredje workshop til at koble fællesskaberne med barrierene med henblik på at pege på, hvilke ungefællesskaber der kan hjælpe med at nedbryde barrierene for grønnere adfærd. For at facilitere dette udviklede vi et spil, hvor eleverne sammen kæmpede imod barrierene ved hjælp af først fællesskaber og siden konkrete handlinger. I slutningen af dagen kunne klimaambassadørerne samle deres første udkast til handlinger på en handlingsvæg med ideer til hver af de tre udfordringer.

Processen for udvælgelse & kvalificering af pilotprojekter (workshop 4)

For at hjælpe klimambassadørerne på vej med, hvad der kan lade sig gøre indenfor en klimaplan og hvad en kommune generelt har myndighed til, blev deres første udkast til mulige handlinger, der kan igangsættes i ungefællesskaber, sendt forbi til feedback hos vores eksperter i Teknik- og Miljøforvaltningen. Herefter faciliteredes en proces, hvor klimaambassadørerne – med udgangspunkt i deres holdninger samt i feedbacken – udvalgte, hvilke handlinger de synes har mest potentiale for at understøtte en mere klimavenlig adfærd, ud fra realiserbarhed i en ungekontekst og potentiale for reduktion af drivhusgasser.

Da Klimaambassadørerne havde udpeget hvilke handlinger, de ville gå videre med, faciliteredes der en øvelse, hvor eleverne skulle mærke efter hvilke handlinger, der virkelig motiverede dem. På baggrund af deres motivation blev de, i grupper, bedt om at udpensle deres idéer til handlinger således at de tog form som pilotprojekter. Til denne proces tog vi udgangspunkt i den samme pilotprojektmodel som klimaborgertinget har arbejdet med, med mål om at gøre deres pilotprojekter så anvendelige i klimastrategien som muligt.

Værktøjer til at formidle barrierer for grøn adfærd (workshop 5 & 6)

På workshop 5 brugte eleverne dagen på Edison teater, hvor skuespillere fra C:NTACT hjalp eleverne med at visualisere de udpegede barrierer i form af skuespil og lyriske tekster. Eleverne brainstormede på følelser og sanser, der kunne beskrive hvordan det opleves at være ung og skulle ændre adfærd, samt hvordan de identificerede barrierer opleves når man er ung. Derefter lærte eleverne teknikker til at udtrykke sig på enten tekst eller skuespil.

Metoderne var et virkningsfuldt værktøj til at komme endnu tættere på de udfordrende elementer i at ændre adfærd og forstå, hvorfor det er vigtigt at arbejde med barrierene førend unge motiveres for grønnere adfærd. Både skuespillet og lyrikken sættes i spil på den afsluttende workshop. Workshop 6 gik med at uddelegere roller og øve præsentationer til det åbne borgermøde samt til den endelige overlevering på workshop 7.

Overlevering og leverance (borgermøde og workshop 7)

Et vigtigt fokus på Klimaambassadøruddannelsen er formidlingen af, og dialogen om, de unges anbefalinger. De officielle modtagere af klimaambassadørernes anbefalinger er Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltnings klimasekretariat, som udarbejder klimastrategi 2035. Men anbefalingerne blev også præsenteret for Københavns Klimaborgerting, der også udarbejder anbefalinger på baggrund af samme kernespørgsmål som klimaambassadørerne blot uden et ungefokus. Derfor deltog Klimaambassadørerne ved et borgermøde, hvor de præsenterede deres pilotprojekter og indgik i dialog med både borgere og Klimaborgertinget om deres anbefalinger.

Klimaambassadørerne overleverer som afrunding på forløbet deres anbefalinger til den kommende klimastrategi til embedsværket fra Teknik- og Miljøforvaltningen samt andre interessenter.

Tak fordi I lyttede!

Tak til skoleelever fra Christianshavns Skole, Lundehusskolen, Valby Skole, Korsager Skole & Skolen på Islands Brygge

Tak til C:NTACT
Tak til Camilla Marienhof

Hørt Ungdom
Bæredygtig Generation
(Afdeling for Bæredygtig Udvikling)
bg@kk.dk
3091 2998

